

Sygn. akt II Ca 1872/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – SSR (del.) Paweł Styrna

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko J. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieliczce z dnia 23 maja 2019 roku, sygn. akt I C 204/19

1. oddała apelację,
2. zasądza od pozwanej J. K. na rzecz strony powodowej (...) spółka akcyjna w B. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Paweł Styrna

(...)/(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)

SSR (del.) Paweł Styrna

Sygn. akt II Ca 1872/19

UZASADNIENIE

Apelacja jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, więc na podstawie art. 505[13] §2 kpc, uzasadnienie wyroku winno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i przytoczenie przepisów prawa.

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i na tej podstawie doszedł do właściwych wniosków, które Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Istotnie w niniejszej sprawie mamy do czynienia z umową pożyczki, która na kanwie art. 720 §1 k.c. nakłada na pożyczkobiorcę obowiązek zwrotu pożyczkodawcy pożyczoną sumę pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku, która pożyczkodawca zobowiązał się przenieść na własność pożyczkobiorcy.

Formułując zarzuty apelacyjne pozwana podniosła w pierwszej kolejności zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego, mający jej zdaniem istotny wpływ na wynik sprawy, a polegający na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego przez niewłaściwe nadanie znaczenia umowie, jaką strony zawarły, prowadzący w konsekwencji do naruszenia przepisów prawa materialnego w zakresie art. 385¹ §1 k.c. przez brak jego zastosowania, gdyż poprawna analiza zapisów umowy pozwalałaby Sądowi na wyprowadzenie wniosku, że część zapisów umowy narusza prawo, a w konsekwencji jest w tym zakresie nieważna.

Powyższy zarzut nie zyskał aprobaty Sądu Okręgowego, albowiem przypomnienia wymaga, że „Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu.” (tak wyrok S. Apel. w Poznaniu z dn. 21 maja 2008 r., I ACa 953/07). Skarżąca nie wykazała powyższych uchybień, stąd podniesiony zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. należy uznać za chybiony.

Umowa pożyczki zawarta między stronami stanowiła umowę o kredyt konsumencki w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (j.t. Dz. U. 2019.1083, por. `art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1). Przepisy tej ustawy określają sposób, w jaki przedstawia się konsumentowi kluczowe warunki udzielania kredytu konsumenckiego, zarówno w formularzu informacyjnym jak też w umowie. Definiuje m.in. takie pojęcia jak całkowity koszt kredytu (art. 5 pkt 6), całkowita kwota kredytu (art. 5 pkt 7), czy całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta (art. 30 ust. 1).

Zgodnie z powyższym, w przedmiotowej umowie pożyczki wskazano, że (i) „całkowita kwota pożyczki, czyli suma wszystkich środków pieniężnych, które Pożyczkodawca udostępnia Pożyczkobiorcy na podstawie Umowy, wynosi 9000,00 zł” (Część C1 pkt 1.1 umowy pożyczki); (ii) „całkowity koszt Pożyczki, czyli wszystkie koszty, które Pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z Umową (...) wynosi 10440,00 zł” (Część C1 pkt 1.5(a) umowy pożyczki) oraz, że (iii) „całkowita kwota do zapłaty przez Pożyczkobiorcę, tj. suma Całkowitego Kosztu Pożyczki i Pożyczki (...) wynosi 19440 zł” (Część C1 pkt 1.5(c) umowy pożyczki). Informacja o całkowitej kwocie pożyczki oraz całkowitej kwocie do zapłaty została dodatkowo wyeksponowana na pierwszej stronie umowy pożyczki (Część B umowy pożyczki). Umowa precyzowała także, że elementy składowe całkowitego kosztu kredytu, tj. opłata przygotowawcza, wynagrodzenie prowizyjne oraz wynagrodzenie z tytułu przyznania na wniosek pozwanego (...) zostaną rozłożone na raty i spłacane wraz z pożyczką.

Pozwana zarzuca w apelacji, że w sprawie występuje w roli konsumenta, a więc podmiotu słabszego w sporze z instytucją finansową, i z tego tytułu zasługującą na szczególną ochronę prawną. Na tej podstawie pozwana podnosi, że zapisy o pozaodsetkowych kosztach pożyczki były sprzeczne z prawem. Zarzut ten nie zyskał aprobaty Sądu odwoławczego, albowiem nie uwzględnia on, że pożyczka została zawarta po wejściu w życie nowych przepisów ustawy o kredycie konsumenckim o limicie pozaodsetkowych kosztów kredytu z dnia 11 marca 2016 r. Uwzględniając zapisy znowelizowanej ustawy zauważyć należy, że zakwestionowane przez pozwaną koszty pożyczki mieściły się z ustawowym limicie. Zgodnie bowiem z obowiązującymi od dnia 11 marca 2016 r. przepisami, pozaodsetkowe koszty kredytu to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek (art. 5 pkt 6a u.k.k.). Jednocześnie, wprowadzone zostały przepisy określające maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu. I tak, maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru wskazanego w art. 36a ust. 1 u.k.k., na który składa się stała wartość (25% całkowitej kwoty kredytu) oraz wartość zmienna, uzależniona od czasu kredytowania (30% w skali roku). Jednocześnie pozaodsetkowe koszty kredytu

w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu (art. 36a ust. 2 u.k.k.). W rezultacie, dozwolone ustawą pozaodsetkowe koszty kredytu oscylują pomiędzy 25% a 100% w całym okresie kredytowania. Ratio legis dla wprowadzenia powyższych regulacji była okoliczność, że ograniczenie możliwości pobierania nadmiernych odsetek wynikające z art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego nie stanowiło wystarczającego instrumentu ochrony interesów konsumenta w sytuacji, gdy przedsiębiorcy, przestrzegając regulacji dotyczących maksymalnej wysokości odsetek, jednocześnie zastrzegają wysokie prowizje i dodatkowe opłaty o charakterze pozaodsetkowym.

Stwierdzenia wymaga, że przewidziane w zawartej z pozwaną umowie pożyczki koszty kredytu w postaci opłaty przygotowawczej, wynagrodzenia prowizyjnego oraz wynagrodzenia z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy (...) (łącznie 9000 zł) podlegały i mieściły się w ustawowym limicie przewidzianym przez ustawodawcę. Ponieważ pożyczka została udzielona pozwanemu na 36 miesięcy limit ten wynosił 100% kwoty pożyczki (tj. 9000 zł).

Ponownie podnieść należy – w odpowiedzi na powielany zarzut pozwanej dotyczący naruszenia przez Sąd przepisu art. 385¹ §1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. w zw. z art. 56 k.c., że umowa łącząca strony – wbrew zarzutom pozwanej nie zawiera klauzul abuzywnych, ani też nie polegają na prawdzie twierdzenia pozwanej o tym, iżby sąd pierwszej instancji kwestii tej w ogóle nie zbadał. Z uzasadnienia skarżonego wyroku wynika jednoznacznie, że Sąd zajmował się zarówno kwestią oceny zapisów przedmiotowej umowy pod kątem klauzul niedozwolonych jak i badał czy wysokość kosztów udzielonej pożyczki nie jest nadmierna – jak zarzuca pozwana w apelacji. Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotowa umowa została zawarta już po dacie wejścia w życie przepisów nowelizacyjnych ustawę o kredycie konsumenckim, co na kanwie niniejszej sprawy ma zasadnicze znaczenie, albowiem owa nowela wprowadziła maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, której zapisy niniejszej umowy – wbrew zarzutom apelacji - nie przekraczały. Ponadto nie ma potrzeby, aby Sąd dodatkowo badał, czy przewidziana w umowie wysokość kosztów pozaodsetkowych odpowiada dobrem obyczajom, skoro mieszczą się one w limicie ustawowym. Podkreślenia przy tym wymaga, że dla stwierdzenia niezgodności danego postanowienia umownego z art. 385¹ par. 1 k.c. konieczne jest łączne wykazanie, że postanowienie narusza dobre obyczaje i interesy konsumenta i to w sposób rażący! Tego rodzaju naruszeń skarżąca nie wykazała. Nie można również zapominać, że oceny zgodności treści danego postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy biorąc pod uwagę treść umowy okoliczności jej zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową, której elementem jest kontrolowana klauzula. Wreszcie zarzucanie przez pozwaną, że w ramach uprawnień strony powodowej do wypowiedzenia umowy w razie zalegania przez pozwaną ze spłatą mieściło się wyłącznie prawo do wypełnienia weksla tylko do kwoty zadłużenia, a nie dodatkowych jeszcze należności określanych w umowie jako koszt ubezpieczenia (...) czy windykacji i wskazanych w umowie należności, to nie sposób nie zauważyć, że pozwana podpisała umowę o określonej treści, w ramach której powód wyraźnie określił jakie elementy składają się na treść umowy i z jakimi kosztami wiązać się będzie udzielenie pożyczki. Własnoręczny podpis pozwanej pod umową świadczy o jej przeczytaniu, zrozumieniu i wyrażeniu zgody na te a nie inne warunki. Kwestionowanie na obecnym etapie zapisów umowy należy ocenić jako taktykę procesową pozwanej zmierzającą do uniknięcia obowiązku zapłaty powodowi sumy, o zwrot której wystąpił na drogę sądową, co w świetle powyższych wywodów Sądu należy uznać za nietrafioną.

Zgodnie z art. 36a 1 cyt. ustawy maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:
(...)<_ (K x 25%) + {K x n/R x 30 %}

w którym poszczególne symbole oznaczają:

(...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

2. Pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu.

3. Pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu.

Z ust. 2 wymienionego przepisu wynika, że pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Dotyczy to m.in. sumy opłaty przygotowawczej, prowizji, jak i ceny 1.100 zł za (...), którego wykup jest wprawdzie dobrowolny, ale którego charakter mieści się ewidentnie w pozaodsetkowych kosztach kredytu.

Jak wynika z treści umowy opłata przygotowawcza wynosiła 129 zł, prowizja 7.771 zł, a łączna kwota cena (...) wyniosła 1.100 zł. Łącznie pozaodsetkowe koszty kredytu wynoszą 9000 zł. Pozwana wzięła kredyt w kwocie 9000 zł, zatem maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu nie przekracza kwoty kredytu i jest zgodna z art. 36a ust. 2 u.k.k.

Do kosztów kredytu nie należy oprocentowanie pożyczki w wysokości 9,84% w skali roku, co do którego strony umówiły się w pkt.1.2 umowy. Wysokość odsetek umownych nie przekraczała wysokości odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 par. 2¹ k.c.

Nie ulega więc wątpliwości, iż umowa pożyczki stanowiła czynność prawną, na podstawie której powódka miała prawo naliczyć odsetki umowne. Pozwana nie zwróciła w terminie kapitału pożyczki, który otrzymała i w dalszym ciągu z niego korzystała. Powódka miała więc prawo postawić w stan natychmiastowej wymagalności wszystkie koszty związane z podpisaniem umowy pożyczki. Nadto powódka miała prawo pobrać odsetki za opóźnienie w płatności każdej z rat umowy pożyczki co wynika z pkt 4.1. Należy zaznaczyć, że dozwolona jest umowna kumulacja odsetek kapitałowych i za opóźnienie.

Odsetki umowne określone są w pkt 1.2 umowy pożyczki. Pożyczka jest oprocentowana wg stałej stopy oprocentowania, a oprocentowanie mieści się w ramach maksymalnej wysokości odsetek w skali roku określonych w k.c. Pkt 4.1 umowy pożyczki wprost stanowi, że niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym - w przypadku wypowiedzenia umowy pożyczki wszystkie kwoty wchodzące w skład umowy pożyczki stanowią w całości zadłużenie pożyczkobiorcy. Postawienie kredytu w stan wymagalności obejmuje wszystkie koszty związane z podpisaniem umowy i uruchomieniem kredytu konsumenckiego. Powódka miała więc prawo, w związku z wypowiedzeniem umowy pożyczki z winy pozwanej, żądać zapłaty każdej z kwot związanych z zawartą umową pożyczki oraz naliczyć odsetki za opóźnienie spłat poszczególnych rat pożyczki, za każdy dzień opóźnienia, w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie.

Tak więc powództwo należało uwzględnić w całości, ponieważ nie ma podstaw do uznania postanowień umowy za abuzywne. Postanowienia umowy w zakresie pozaodsetkowych kosztów kredytu są zgodne z art. 36a ust. 1 u.k.k., zaś postanowienia umowy co do oprocentowania pożyczki są dozwolone w ramach swobody umów zagwarantowanej w art. 353¹ k.c. i nie przekraczają maksymalnej wysokości odsetek w skali roku przewidzianej w art. 359 § 2¹ k.c.

Kończąc rozważania Sąd Okręgowy wskazuje, że zarzut naruszenia przez Sąd art. 320 k.p.c. nie był uzasadniony, albowiem jak możliwość rozłożenia świadczenia na raty wymaga wykazania od wnioskującego szczególnych okoliczności, a tych pozwana nie wykazała. Zła sytuacja finansowa nie stanowi dostatecznej podstawy dla zastosowania tej instytucji. Ponadto Sąd ma obowiązek uwzględniania interesów obu stron postępowania, a trzeba zauważyć, że wymieniony przepis niesie ze sobą dla wierzyciela ujemne konsekwencje w postaci rzeczywistego odroczenia bądź rozciągnięcia w czasie wykonania wyroku i pozbawia go w związku z tym określonych korzyści takich jak np. odsetki za opóźnienie, które w takim wypadku są naliczane tylko do daty wyroku. Pozwana podnosi twierdzenie nie poparte dowodami, które wskazywałyby na wysokość dochodów, czy zajęć komorniczych.

Również zarzut naruszenia przez Sąd art. 102 k.p.c. nie był zasadny, albowiem jak powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie sama zła sytuacja materialna strony nie jest wystarczającą przesłanką uzasadniająca zastosowanie przez Sąd tego przepisu, który w rezultacie pozbawia przynajmniej częściowo strony wygrywającej korzyści płynących z tego faktu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu, o czym orzeczono jak w pkt 1 sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono jak w pkt 2 sentencji na zasadzie art. 98 k.p.c. § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.o 2015 poz. 1804 ze zm.). Na zasądzoną od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej w stawce minimalnej, określonej na podstawie przywołanych powyżej przepisów.

SSR (del.) Paweł Styrna

S../(...):

1. (...)

2. (...)

3. K.. (...)

SSR (del.) Paweł Styrna